Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Bréf til og málefni bæjarstjórnar1859-1862

Aðfnr. 5208, 6. hluti

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

www.borgarskjalasafn.is

Heimilt er að vitna í skjölin og skal þá geta uppruna þeirra.

Ljósmyndun þessara skjala var styrkt af Þjóðskjalasafni Íslands.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Með brjefi, dags 16. þ.m. hefir bæjarfulltrúunum þóknast, að koma fram með ýmislegar athugasemdir, er áætlun fátækranefndarinnar yfir tekjur og útgjöld árið 1863 hefir gefið tilefni til.

Fátækranefndin lætur þess fyrir fram getið að henni hefir verið næsta geðfellt að fá þessar athugasemdir bæjarfulltrúanna, þareð því, þó að fátækranefndin í öllu kunni ekki í öllu að vera þeim samdóma, bæði við það hefir fengið tækifæri til að segja álit sitt og á hinn bóginn treystir því, að áminningin verði til að styrkja samband og innbyrðis traust þessara nefnda sem standa í svo nánum viðskiptum.

Vjer viljum því fyrst láta í ljósi, að vjer getum ei fallist á skoðun bæjarfulltrúanna að hinar óvissu tekjur fátækrasjóðsins sje oflágt metnar með 35 rd. og verðum vjer að taka fram:

1. Lögskipuð fátækragjöld Stiptamtmanns og biskups verða eigi metin hærra en vjer höfum gjört, því þó að vjer fulltreystum því að herra biskupinn láti fátækrasjóðinn njóta sinnar örlyndrar og höfðinglegrar gjafar og hingað til þá er mjög efasamt hver afdrif verði með tilliti til sama gjafastyrks frá hinum setta stiptamtmanni. – Þannig hefir herra Etatsráð Th. Jónasson lýst því yfir í blaðinu Íslendingi að tillag þetta ekki gæti numið meiru en frá 5–10 rd. á ári og að bæjarfulltrúarnir hefðu átt að gefa fátækraútsvar á hann; fátækranefndin hefir því krafist þess af honum með brjefi, dags. 12. þ.m. og ítrekað árangurslaust

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

[hvort] þann 22. þ.m., að hann annaðhvort:
1, skipi bæjarfulltrúunum að sýkna þessu gjaldi á hann fyrir undanfarin tvö ár og framvegis.
2, eða þá, eins og fátækranefndin heldur að hyggilegt veiti fátækrasjóðnum sæmilega gjöf fyrir sama tíma.

Kjósi hann fyrri kostinn rennur leigan inn í bæjarsjóðinn og yrði þá áætlun fátækranefndarinnar ranng ef þessi leiga væri þar talin, en ~~ranng~~, með því að þessi litla leigugrein, er ekki verður metin meira en 15 rd. á ári eptir prentaðri yfirlýsingu hins setta Stiptamtmanns ekki ugglaust kann að renna inn í fátækrasjóðinn hefir fátækranefndin metið óvissar leigur svo lagt.

2. Sektir þær er fátækrasjóðnum tilfalla eru mjög svo óvissar og verður tæplega gjörð nein áætlun um þær, þannig hefir fátækrasjóðnum þetta árið tilfallið mjög lítið af slíkum gjöldum að oss er kunnugt ekki meira en 7–8 rd.

3. Uppboðsandvirði fyrir seldar reitur sveitarómaga

Það er sjálfsagt, að fátækrasjóðnum verður einungis talið til inngjalda það af afleysum af andvirði ómagareitanna sem umfram er útför og kemur til afborgunar, á styrk sem ekki er veittur á sama ári og ómaginn deyr, og virðist þetta vera samkvæmt góðri reikningsfærslu. Vjer viljum láta þess getið, að tekjur eptir seldar reitur sveitarómaga um undanfarin ár hafa orðið svo miklar af því að ekki hefir verið dregið frá það sem hefir verið varið til greptrunar hvers einstaks af þeim og sem borgað hefir verið aptur inn í fátækrasjóðinn á sama ári, en gagnstætt því að vorri áliti rjettari framgangsmáta hefir verið fylgt árið 1861, og frá því sem varið hefir verið til greptrunar sveitarómaga dregið það sem inn hefir komið fyrir seldar reitur þeirra og af því hið tilfallna ekki hefir hrokkið til er ekkert sett til inngjalda, sem inn komið af slíkri leigugrein.

Af þessu leiðir, að ef að bæjarfulltrúarnir ekki álíta þessa aðferð að vera rjetta, þá verður að ~~telja~~ hækka áætlunina fyrir hin óvissu útgjöld með sömu upphæð eins og óvissar leigur verða hækkaðar með því sem inn kemur fyrir seldar reitur ómaganna.

Vjer verðum því að halda því fram, að hinar óvissu leigur í áætlun vorri verði ei færðar upp.

Þarnæst er gjörð sú athugasemd, að í áætlun fátækranefndarinnar hefði átt að tilfæra með 60 rd. inntekt afslátt þann sem væntanlegur sje frá kaupmanni Fischer á þeim nauðsynjavörum, er [?] hann kann að láta úti á þurfir fátækrasjóðsins á næstkomandi ári.

Það mun eigi verða ráðgjört að þessi afsláttur verði til svo mikils hagnaðar fyrir fátækrasjóðinn, því fyrst og fremst var ekki skuldbinding Fischers að

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

láta naudsynjavörur úti lengur en til þinniloka næsta ár, og þarnæst verdur ad taka til greina, ad mestur hluti af ómagafúlgunum gengur ekki til ómaganna sjálfra heldur til þeirra húsbænda, er halda þá, og verda þeir ei skyldadir til þess, ad taka ámóti fúlgu þeirri, er þeim ber í naudsynjavörum hjá Fischer heldur verdur ad borga þeim á um samin hátt, eda eins og þá er samid, ul. í peningum Það er því einungis vid því ad búast, ad því nær eingöngu þeir sem fá styrk lagdan til þeirra sjálfra kunni geta unnid fátækrasjódnum í hag med verzlun vid Fischer en hinir ekki ad ödru leyti en því sem þeim sjálfum líkar og látum vjer þess getid, ad fátækragjaldkerinn, hver sem hann verdur mun stydja til þess, ad þessi samningur verdi fátækrasjódnum til sem mestra hagsmuna.

Vjer teljum sem fullvíst ad ekki sje ætlandi ad Factor Fischer muni láta meira í sje til fátækrasjódsins hinn fyrri helming ársins en 250 rd. til 300 rd. og höfum vjer ekki talid vonanlegan ágóda af þessu á ætlunina, þareð hann mundi svo lítill og samningur þessi einungis er gjördur til reynslu medfram til þess ad hægra verdi ad fá fátækragjaldkera til næsta árs svo ad ef til þess þyrfti ad koma ekki yrdi alveg ódgengilegt fyrir adra en kaupmenn ad taka gjaldkerastörfin á hendur

Eptir þessu virdist oss ekki rádlegt, ad ætlun fátækranefndarinnar sje minnkud, enda sýnir reynslan, ad ætlanir nefndarinnar hingadtil hafa alltaf verid svo úr gardi gjördar, ad þær ekki hafa nád heim.

Fátækranefndin getur ekki annad en verid samdóma í því, ad það hefdi verid öllu rjettara í sjálfu sjer, ad hún hefdi leitad aukafjárveitingar hjá bæjarfulltrúunum í stad þess ad taka til innstædunnar, og mun verda tekid til íhugunar, ad vid hafa fullkomnari adferd í því efni en hingadtil hefir verid gjörd. — Ad því leyti loksins er skýrskotad til adstodar bæjarfógetans í þessu efni þá lætur bæjarfógeti A Thorsteinson þess getid, ad innstæda fátækrasjódsins ekki hefir skerzt frá því ad jeg tók vid bæjarfógeta embættinu og ad bædi jeg sem og nefndin framvegis munum láta oss umhugad ad sjá um, ad sem mest verdi hjá því komist, ad gengid sje fram yfir ætlunina, en hjá þessu er ekki alltaf hægt ad komast.

Til þess ad geta haft betra eptirlit á þessu en hingad til hefir verid, mun nefndin reyna ad koma því fyrirkomulagi á, ad fátækragjaldkerinn eptirleidis semji ágrip yfir tekjur og útgjöld fátækrasjódsins á hverjum 3 mánudum, svo ad formadur fátækranefndarinnar, ~~sem og nefndin sjálf~~ sem hefir á hendi afgreidslu hinna mörgu daglegu fátækramálefna sem og nefndin sjálf geti haft betra yfirlit yfir tekjur og útgjöld.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Loks hefir ýmislegt verið leitt fram um hið mikla lánsfje, er fátækrasjóðurinn á útistandandi og mun nefndin taka það til greina að svo miklu leyti mögulegt er. Þingaðtil hefir verið gjört talsvert til þess að ná inn útistandandi lánum fátækrasjóðsins hjá öðrum hreppum, bæði með því að krefja hlutaðeigandi sveitarfjelög, leita aðstoðar sýslumanna, Stiptamtsins o.s.frv. enda þykist nefndin sjá framá, að ef ekkert lagast í þessu efni sje ekki annað tiltækilegra en að leita tilhlutunar lögstjórnarinnar og mun þetta verða gjört ef við þarf á næstkomandi ári.

Vjer getum þess, að vjer vörum hinna bágbornu kringumstæða þurfamannanna ekki höfum sjeð oss fært að ná inn mjög miklu af þeim lánum sem veitt hafa verið þeim mönnum, er hjer eiga framfærishrepp og hefði harðari aðganga í þessu efni ef til vill á stundum ekki gjört annað en bakað sveitarsjóðnum enn meiri þyngsli af þurfamönnunum. Á hinn bóginn verður og að taka fram, að þeirri reglu hefir verið fylgt að veita heldur styrk sem lán heldur en beinlínis ómaga framfæri þar sem nokkra jafnvel minnstu von hefir mátt hafa til að fá þann veitta styrk aptur, og getum vjer ei sjeð betur en að þessi regla sje alveg rjett, auk þess að það gefur gott og nákvæmt yfirlit á því, hvað hverjum hefir verið veitt, og er þessi regla því þýðingarmeiri sem reynslan hefir sýnt, að of mikil sjálfsemi áður að strika lán út úr eptirstöðvunum hefir ollað bæði óvissu og villu fyrir þá sem að komast eptir hinu rjetta, jafnvel til skaða fyrir fátækrasjóðinn, en með þessari aðferð þó upphæð lánanna falli í augum sem gífurleg, veitist nægileg trygging og hefir enga aðra afleiðing en að nokkur útgjöld, sem rammskje eins vel hefði mátt telja sem beinlínis framfærisstyrk eru talin sem lán með lítilli tryggingu eða vonum aptrborgun, en sem er þó betra en ekkert.

Vjer væntum þess, að þessar upplýsingar frá nefndinni verði teknar til greina, en að því leyti bæjarstjórnin álít fyrir það nauðsyn að finna tilefni til þess, að setja niður áætlun þá, er vjer höfum samið, áskiljum vjer oss að mega á sínum tíma beiðast annara fjárveitinga ef þess skyldi gjörast þörf.

Í fátækrastjórn Reykjavíkurkaupstaðar 27. Decemb. 1862.

O. Pálsson A. Thorsteinson C. O. Robb J. Skaptason Jón Þórðarson

Til

Bæjarfulltrúanna

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Eptir að eg í tilefni af bréfi Ydar hafdi reynt til að útvega sem nákvæmlegastar upplýsingar um óheimila móupptekt allmargra innbúa Seltjarnarneshrepps, hafa þeir lýst því yfir við mig að þeir æskja þess án málssóknar að svara skadabótum, og í því tilefni hefi eg skrifað hreppstjóra Ó. Guðmundssyni á Mýrarhúsum bréf er medfylgir í eptirriti.

Eg vænti þess að hinir heidrudu bæjarfulltrúar fallist á adgjördir mínar í þessu efni, og í trausti þess vil eg leyfa mér að fara fram á að Ydur mætti þóknast á næstkomandi miðvikudegi, annaðhvort sjálfum eða einhverjum einstökum er þér kynnuð að kjósa til þess úr Ydar flokki, að vera viðstaddir svoað sá samningur er þá kynni að gerast við þá er hafa gjört sig seka að hinni umgetnu óheimulu móupptekt, með sama

einnig verdi samþykktir af Gjafa-
bréfi, og virdist mèr þetta, þarsem kringum-
stædurnar hljóta ad ráda svo miklu
um málalyktirnar: t. a. m. undirtektir hlutad-
eigandi ~~m~~. ff. vera öllu haganlegra, en
ad fyrirfram sé alveg ákvedid ad hvérjum
sáttabodum skuli ganga.

Skrifstofu bæarfógeta í Reykjavík 10 Decbr 1862

A. Thorsteinson

Til
Bæarfulltrúanna

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

kringum
hi
hlutar
en
rpjum

1862

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Eptirrit

Með brjefi dags. 26 Oct. þ.á. hefi jeg skorað á yður, herra hreppstjóri, að tilkynna nokkrum tilgreindum búendum í Seltjarnarneshreppi, að jeg ef að þeir ekki innan útgöngu Octobr þ.á. hefði borgað fyrir óheimila móupptekt þeirra í Reykjavíkur landi á síðasta sumri, mundi höfða sök gegn þeim fyrir þetta afbrot til refsingar og fullra skaðabóta fyrir heimildarlaust landnám í jörðu annari að sjálfum eigendum al- og fornspurðum.

Því nær allir þeir, er jeg hefi tilnefnt sem sekir að þessari heimildarlausu mó-upptekt hafa nú átt tal við mig og látið í ljósi fyrir mjer að þeir mundu góðfúslega án lögsóknar vilja svara til afbrots þessa, en þareð jeg hefi óskað þess að málefni þetta mætti verða útkljáð við þá

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

alla í sameiningu, hafa þeir tjáð mjer, að þeir fyrir sitt leyti segi, að tveir af þeim tilnefndir menn semdi um málalyktir við mig fyrir þá alla í sameiningu og í því tilefni einkum stung-ið uppá því, að þeir mundi fá yður og dannebrogsmann Á. Finnbogason til þess að útkljá málefni þetta við mig.

Jeg hefi nú ekki eptir því talsverðan um-liðinn tíma, getað orðið þess áskynja, að menn þessir hafi gjört nokkra gangskör að því, að koma á þessum málalyktum og læt jeg yður því vita, að jeg set mönnum þessum eptirfylgjandi kosti.

1. Að þeir allir sæki fund minn á skrifstofu minni miðvikudaginn þann 17. þ.m. á hádegi annaðhvort sjálfir eða með umboðsmönnum fyrir sína hönd og samningalega semji við mig um skaða-bæturnar.

2. Lýsi jeg því yfir að jeg sama dag að kvöldi muni gjöra gangskör að því, að þeim

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

bert mál mundi verða höfðað gegn þeim sem eiga hlut að máli og ekki semja við mig á hinum umgetna tíma.

Þareð fyrir kostnaðinum í öllu tilliti er til mjög mikilla hagsmuna fyrir hlut-aðeigendur en hinn síðari mun leiða til mjög mikils kostnaðar fyrir þá og á-byrgðar, leyfi jeg mjer að vonast að þjer viljið svo vel gjöra og stuðla til þess að málefni þetta megi sem fyrst verða til lykta leitt á sem hagan-legastan hátt.

Loks ljet jeg þess í tilefni af fyrnefndu brjefi yðar getið, að jeg frá-fjelli öllum sakargiptum gegn Einari í Bollagörðum fyrir óheim-ila móupptekt, en jeg hefi aptur orðið þess áskynja, að Einar nokkur í Bygg-garði muni hafa á síðastl. sumri tekið upp mó heimildarlaust í Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Landareignir.

Skrifstofu bæjarfógeta. Reykjavík 10. Dec 1862

A. Thorsteinson

S. T.

Herra hreppstjóri O. Guðmundsson

Mýrarhúsum

— " — " — " —

rétt eptirrit vottar

A. Thorsteinson

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Í dag hefi jeg meðtekið frá Stiptamtmanninum yfir Íslandi svolátandi brjef, dags. 4. þ. m.:

„Í yðar þóknanlega brjefi frá í dag hafið þjer, Herra Bæjarfógeti eptir þartil gefnu tilefni frá oddvita bæjarfulltrúanna óskað upplýsinga um það, hvern árangur leitt hafi og leiða kunni af uppástungu bæjarstjórnarinnar, er Stiptamtinu var send á næstliðnu vori til að koma henni til stjórnarinnar, viðvíkjandi láni, sem stungið var uppá, að bæjarstjórnin skyldi taka og síðan verja eins og í brjefinu er tekið fram til að borga þau útgjöld til bæjar- og sveitarþarfa, sem falla í fyrri hluta hvers reikningsárs eða frá 1. Jan. — 30. Juni. —

Útaf þessu undanfelli jeg ekki hjermeð þjenustusamlega að skýra yður frá, að bæjarstjórnarinnar hjeraðlútandi uppástunga er send stjórninni, eins og til var ætlast, snemma á næstl. sumri, en jeg hefi enn þá ekkert svar fengið viðvíkjandi málinu síðan og get ekki sagt nær það verður nje heldur hvenær undirtektir málið muni fá hjá stjórninni“.

Og læt jeg ekki bjálíða hjermeð að gefa yður —

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Þat þóknanlega til kynna.
Skrifstofu bæjarfógeta í Reykjavík 5. Dec. 1862.

A Thorsteinson

Til
Hon. Yfirrjettarmálsfærslumanns J. Guðmundssonar
sem formanns bæjarfulltrúanna í Reykjavík.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Eptirrit.

Niðurlag

af bréfi bæarstjórnarinnar til Stiptamtsins dagś. 17 Marts 1862.

Af þessum ástæðum höfum vér í einu hljóði afráðið að skjóta því til Stiptamtsins þóknanlegra meðmæla að Lögstjórnarinnar samþykkis verði leitað til þess að Reykjavíkurbæ verði leyft að taka 400rd lán til að standast kostnað barnaskólans fyrra part ~~ársins~~ árs þessa með þessum skilmálum

1. Að af láni þessu verði leigur goldnar með 4% og verði sagt upp af viðkomendum í 11te júní gjalddaga ár hvert með ½ árs fyrirvara

2. Að þessu láni megi að eins verja til að standast kostnað skólans fyrri part ársins þangað til nógir peningar eru komnir inn í bæarsjóð til þess að borga kostnað þenna með, sem og að bæarstjórnin hafi gætur á að þessir 400rd sé við árslok hver til í fjárhyrzlu bæarins í peningum, og verði varið til að afborga kostnað þann er af skólahaldinu leiðir, byrjun næsta árs og sé jafnan haldið fyrir utan áætlan næsta árs.

900 rd

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Eptirrit

af bréfi bæarstjórnarinnar til Stiptamtsins dags. 23 April 1862.

Með bréfi dags. 17 f.m. höfum vér farið þess á leit við hið háa Stiptamt að nauðsyn bæri til sökum hinna sérstöku kringumstæða er hér eiga sér stað við endurgjöfum bæargjaldanna og skatt heimtunnar hér í bænum, sem ekki verða burt-rýmdar nema með sérstökum lagaboðum, að bærinn fengi að taka 400rd lán, og skyldi þessir 400rd vera bæarsjóði til styrktar fyrri helming árs hvörs, svo hann geti staðist þann kostnað sinna útgjöld í barnaskólans þarfir, þegar hann væri kominn á fót, en þaramóti skyldi fé þetta vera til í bæarins fjárhyrzlu við lok árs hvörs.

Á sama hátt höfum vér og ekki alls fyrir laungu snúið oss til hins háa Stiptamts útaf því að fé það er var í sjóði hjá bæargjaldkeranum við síðustu árslok hérumbil 400rd hefir reynst næsta ónógt til allra útborgana, sökum hinna töluverðu útgjalda, sem fátækra forsörgunin krefur í þessum harðinda árum, og vonum vér að hin háa Stipt-amts þóknist, að beita þeim meðölum er það kynni að hafa ráð á til að koma máli þessu í svo eiginlegt horf, að hjálp-vandræði þau sem á hafa verið áður fyrirkomulagi þessa máli, og nú aukast meir og meir með því að áætlun yfir tekjur og útgjöld bæarins — framkvæmd hennar annarsvegar og hinsvegar innborgun bæargjaldanna standa í svo öfugu sambandi hvert til annars, að bæargjaldkera ekki er mögulegt að koma jöfnuði á útgjöld og tekjur fyrren í árslokin, og hefir þetta opt áður leitt til þess að bæar-gjaldkeri hefir orðið að lána bæarsjóði af eigin fé og orðið að bíða eptir endurgjaldi þess, nokkurn hluta ársins þangað til tekjurnar hafa verið komnar inn

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Með því ekki er líklegt að vankvæðum þessum ætti að linna að svo komnu, og mun því verða að reyna að koma í veginn fyrir þau þannig að sem minnstur óhagur hlytist af því fyrir bæinn, þá höfum vér íhugað mál þetta, og verðum hérmeð að leyfa oss að skjóta því til hins háa Stiptamts, hvort það mundi ekki vera tiltækilegast að bæarstjórnin reyndi til að afla sér fjár nokkuri sem grípa mætti til, þegar er kringumstæðurnar gjörðu það nauðsynlegt án þess að bæinn þarvið liði nokkurn peningamissi, og skyldi verja fé þessu til að standast kostnað þann er bæarsjóður kynni þurfa að greiða um stuttri tíma einkum fyrri hluta árs hvörs er á slíku fé þyrfti að halda, þangað til tekjur bæarins seinni hluta ársins væri innkomnar í bæarsjóðinn.

Vér ætlum að bezt mundi menn mundi bezt geta komið þessu í hið umrædda horf, ef bæarstjórninni yrði leyft móti veði í fasteignum bæarins að taka lán er svarað yrði af vöxtum með 4 af hundraði árlega, og mundi lánsupphæðin eptir sem reynst hefir orðið á í seinni tíð vera hæfilega tiltekin með 800 rd og ætti að koma láni þessu í rentuberandi óuppsegjanleg konungleg skuldabréf er hljóðuðu uppá eiganda nafn, og geymd væri á hæfilegum stað. Þegar nú bæarsjóður kynni að þarfnast bráðabyrgða fjár um tíma, gæti skuldabréf þessi einnig depositum orðið veð fyrir láni því, er þyrfti kynni að taka til að standast bæarins útgjöld fyrri helming ársins, og sem ávallt ætti að endurgjaldast þegar er tekjur bæarins væri við árslok innkomnar.

Vér vonum að hið háa Stiptamt ef það skyldi fallast á þessa uppástungu vora, muni leggja það til, að bæarstjórninni leyfðist þegar fjáreign jarðabókarsjóðsins kynni að leyfa, að afhenda hina umgétnu Obligationir, og leggja þær niður sem depositum og fá

ámóti þeim úr jarðabókarsjóðnum fjárlán sem
skemmri tíma rentufrítt og að upphæð svo mikið að
það nemi hinum vanalega lægsta Cours á konung-
legum óuppsegjanlegum skuldabréfum, en gæti þetta
ekki átt sér stað, mundi menn að öllum líkindum annað
hvort hjá einstökum mönnum eða hjá opinberum stipt-
unum, sem hafa fé liggjandi fyrir án vaxta af því
geta fengið lán það er menn þurfa.

Vér höfum ekki viljað draga að skjóta máli þessu
til íhugunar Stiptamtsins, og vér dirfumst að
vænta, að ef uppástunga vor öðlast meðhald þess
þá muni það þóknanlegast ráða svo um að mál
þetta fái framgang og skulum vér geta þess að
vér vonum í öllu falli að hinn háa Stiptamti
þóknist án tillits til þessa skjals að taka nauð-
synlegar ákvarðanir um bréf bæjarfulltrúanna
frá 8. þ. m., sem sent er með bréfi bæjarfógetans
frá í dag. –

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Frá Stiptamtinu hefi jeg meðtekið brjef, dags. 29. f.m. er hljóðar þannig:

„Með yðar þóknanlegu brjefi frá 12. þ. m. hafið þjer sent Amtinu uppástungu frá bæjarfulltrúunum um það, að afgreiðslan til jafnaðarsjóðsins af Reykjavíkur bæ verði eptirleiðis, eða frá byrjun næstk. árs, greidd eins og annarstaðar í Amtinu og yfir höfuð af lausafjár upphæð bæjarmanna, og hafið þjer verið þessu meðmæltur.

Útaf þessu leyfi jeg mjer hjer með þjenustusamlega að gefa Yður til þóknanlegrar vitundar, að þar sem brjef yðar ekki kom mjer til handa fyrr en svo sem um tíma áður en póstskipið fór hjeðan í þetta skipti, gat jeg ekki komið því við, að senda málið með minni erklæringu

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

með því til stjórnarinnar, en uppá mitt
eindæmi get jeg enga breytingu gjört á
því fyrirkomulagi sem nú er með gjald
það, sem hjer ræðir um og verður það
því að standa fyrir næstkomandi ár,
því málið getur ekki komist til stjórn-
arinnar fyrr en með póstskipinu hjeð-
an í næstkomandi Marts mánuði;
sem jeg ekki læt hjálíða hjermeð að tilkynna
hinum heiðruðu bæjarfulltrúum.

Skrifstofu bæjarfógeta í Reykjavík, 2 Oct 1862.

A. Thorsteinson

Til

Bæjarfulltrúanna í Reykjavík

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

áll
!
það
það
ár,
í
óm-
kjið
ð:!
na

1862.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Stiptamtmaðurinn yfir Íslandi hefir hinn 28. f.m. skrifað mjer svolátandi brjef:

„Með þóknanlegu brjefi herra bæjarfógetans af 12. þ.m. hefi jeg meðtekið beiðni bæjarfulltrúanna um, að 320 eða 300 Rd. af láni því, er bæjarsjóðurinn hefir fengið af Thorkilli barnaskólasjóði megi standa inni í bæjarsjóðnum móti 4% leigu og uppsögn í einu lagi á sínum tíma.

Jeg skal ekki láta hjálíða í þessu tilefni að svara: að brjef lögstjórnarinnar af 19. Aug. 1859 hefir samþykkt lánið uppá þá skilmála: 1° að af því sje svarað 4% leigu, 2°; að það verði endurgoldið með 40 rd. árlega á 10 árum, fyrsta borgun 1861, 3° að

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

þessir 40rd. með leigu af hinn eptir-
standandi verði árlega teknir uppí
á öllum bæjarins uns láninu er lokið
og 4°, að þess sje nákvæmlega gætt,
að tjeðir 400rd haldist fyrir utan
niðurjöfnunina þannig að þeir sje
í sjóði bæjarins við hver árslok
óeyddir. —

Fyrir þessar sakir þykist jeg ekki
hafa myndugleika til að veita
hinn umbeðna frest með borgun
lánsins!

Hvað yður hjérmeð gefst til þóknanlegrar
vitundar.

Skrifstofu bæjarfógeta í Reykjavík, 2. Dec. 1862.

A Thorsteinson

Til

Bæjarfulltrúanna í Reykjavík

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Fyrir hönd hlutadeigandi nefndar leyfi eg mér hérmed ad senda til venjulegrar medferdar

1. Áætlun yfir tekjur og útgjöld fátækrasjódsins árid 1863.
2. Áætlun yfir tekjur og útgjöld skólasjódsins hid sama ár.

Skrifstofu Bæarfógeta í Reykjavík 2 Dec 1862

A Thorsteinson

Til

Bæarfulltrúanna

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

1

Útskript

af byggingarnefndarbók Reykjavíkurbæjar.

Aar 1848 den 9 Febr havde Bygnings commissionen i Reykjavik Möde ved den gamle Landfogetbolig for ifölge Stiftamtets Skrivelse af 5te dennes nærmere at bestemme, deels Retningen af den Gade, som paatænkes anlagt igjennem den til bemeldte Huus liggende Have, deels at afmaale de Stykker som vil komme til at ligge udenfor Gadeanlægget, og som paatænkes ~~anlagt~~ afhændet til Communen, som agter selv at bortbytte samme og deels at udvise det til Byggeplads til Factor E. Siemsen.

Paa Byfogdens Vegne og i hans Forfald mödte hans Fuldmægtig Jón Guðmundsson

1. Blev der udlagt til den paatænkte Gade fra Nord til Syd i lige Linie med Kjöbmand Johnsens Vaaningshuus mod Öst og med Kjöbmand Thorgersens Pakhuus mod Vest ligehen til den gamle Kirke-

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

gaard et Stykke af 10 Al. Bredde
2. Dernæst foreslaaes Deling af Have-
stykket östenfor saaledes at Cand.
P. Melsted udlagdes deraf 30 Al.
fra N. til S. og 15 Al. fra Ø til V.
fra hans vestlige Skurgavl at
regne og til Factor E. Siemsen
Stykket söndenfor af Længde
21 Al. og alla 13 Al. i Bredden
3. Udviste Bygningscommissionen
til Factor E Siemsen til Bygge-
plads i Forbindelse med det alt
Omtalte, det Stykke som Comm.
Bestyrelsen har tilbyttet sig af
Cand P. Melsted imellem Apo-
theket og hans Grund og som
udgjör fra N. til S. 21 Al. og i Bred-
den fra Ø til V. 42 Al.
4. Endelig opmaaltes den til den
gamle Landfogedbolig tilbage-
blivende Have og Gaards-
plads vestenfor den omtalte
Gade saaledes som den nu
findes indtegnet til Vester-
og Syd-Siden og befandtes
samme at udgjöre circa

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

1050 □ Al.

Videre blev ikke foretaget

Jón Guðmundsson ut supra
Torgeirr Jonasson
H. Schött, H. A. Johnsen, Thorsteinsen

Som overværende
Rosenørn

nærværende
P. Melsted
E. Sveinssen

— ” — ” — ” —

Rjett útskrifað vottar

A. Thorsteinson

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Eftirrit

Herved tillader jeg mig at forespörge den ærede Bygningscommission om de fra dettes Side kan være noget til Hinder for at jeg nedriver mit Pakhuus for at bygge det 3 a 4 Alen bredere ud mod Vest og at jeg tillige önskede at faa udmaalt 3 Alen af den gamle Kirkegaard.

Reykjavik d. 28. Octobr 1862.

Ærbödigst

A. Randrup.

Til

Bygningscommissionen i Reykjavig.

rétt eptirrit vottar

Thorsteinsen

4 4 4 4

Þareð hinn gamli kyrkjugarðir er lagðir út eptir samningi og ekki en afhentur til byggingarstæði af bæarstjórninni leitast hérmeð atkvæði bæarfulltrúanna um málefni þetta

Skrifstofu bæarfógeta í Reykjavík 28 Okt 1862

Thorsteinsen

Til Bæarfulltrúanna

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Stiptamtmaðurinn yfir Íslandi hefur með brjefi af 7. þ.m. úrskurðað þannig:

„Eptir að hafa meðtekið bæjarstjórnarinnar þóknanlega erklæringu frá 16. f.m. viðvíkjandi umkvörtun Mr Guðbr. Guðbrandssonar hjer í bænum, útaf því, að honum fyrir yfirstandandi ár hafi verið gjört að greiða hjer til sveitar 3rd., þar sem hann þó ekki sje hjer í bænum heimilisfastur nje hafi hjer fasta atvinnu, og enn fremur fyrir þetta sama ár hafi goldið til sveitar í þeim hrepp, hvaðan hann fór hingað í bæinn, skal jeg leyfa mjer hjermeð þjenustusamlega að láta yður herra bæjarfógeti í ljósi og biðja yður að birta það hlutaðeiganda, að þó ástæða hans að hann ekki sje hjer heimilisfastur og hafi hjer ekki fastan atvinnuveg, geti, að því leyti hann þar á vill byggja, að hann sje hjer útsvarsfrí, ekki til greina komið, því við hvorugt af þessum skilyrðum, er útsvarsskyldan bundin; það er þvert á móti heimilt, að byggja sveitarútsvar á þann

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

sem ekki nema nokkurn part úr ári heldur
til í einhverju sveitarfjelagi, ef hann hefir
þar samastað á þeim tíma, þegar útsvarið
fellur til borgunar.

Þar ámóti virdist eigi betur, en að úr
ástæðu hans, að hann hafi borgað til sveitar
þar vestra – og þetta hefir hann sannað
að hann hafi gjört með vottorði hrepp-
stjóra Jóns Danielssonar í Grundarfirði
dags. 29. Juli þ. á. – hljóti að takast
til greina, því þar segir, að „Herra
G. Gudbrandsson hafi borgað það honum
í haust (: 1861.) áðverða sveitar útsvar".
Því þar sem þetta útsvar, eptir því sem
þar hagar til, hlýtur að hafa verið fyrir
árið reiknað frá haustinu 1861 til
haustsins 1862, þá gjeg ekki betur sjeð,
en að hlutaðeigandi eigi að vera frír
í hinum útsvari frá fyrir þetta tíma-
bil, og að víst er þessi skoðun á málinu
samkvæm þeirri, sem Stiptamtið í úrskurð-
inum frá 2. júni 1856 hefir í samkynja
máli látið í ljósi til sýslumannsins í
Gullbringusýslu útaf útsvari Faktor
Matthiesens, sem frír var þá í hinum.
Eptir því þannig tilgreinda ber
optnefndum Hr. Gudbrandi Gudbrands-

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

fyrri að borga hjer útsvar einungis fyrir seinasta kvartal yfirstandandi útsvars-árs með 4 rd 8 s, en að öðru leyti fellur útsvar hans á árinu hjer niður."

Hvað jeg ekki undanfelli hjermeð að tilkynna yður.

Skrifstofu bæjarfógeta í Reykjavík, 11. Octobr 1862.

A Thorsteinson

Til

Bæjarfulltrúanna

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

[illegible]

Extract

af Reykjavik Kjöbstads Kæmner=Regnskab for 3^die Kvartal 1862.

1862	d	Indtægt	Rdlr	ß	Summa
July	1.	Casse=Beholdning	206	71.	
		Resterende Communal=Bidrag fra forrige Aar	245	23.	
		do Vognleie & Afgifter	6	60.	
		Resterende Communal Bidrag for dette Aar	2395	20.	2853. 78.
		Indbetalt af Magnus Thorkelson, Grimstödum for at slaa Höi i Vatnsmyri	1	..	
		ligs af Frw Thorsteinson Afgivt af Jorden Heidarhús	60	81.	
		Indkommen Vognleie	1	24.	63 9
		Rbdlr:			2916 87

1862	Udgivt	Rdr	ß	Summa
	Betalt til Vægter Gudm Gissurson	45	..	
	ligs til Gjordemoder Mdm J Gudjohnsen	26	64.	
	Repræsentanternes & Kæmnerens Bud	10	..	
	Diverse Udbetalinger til Fattigvæsenet	351.	51.	
	Diverse Udbetalinger til Börneskolen	54	16.	
	Udbetalte Arbeidspenge ved Byens Gader	77	–	
	Udgivter til Vandpostene	13	72.	
	Diverse uvisse Udgivter	58	28.	
	Helgafells Præstekald	43	64.	680 7.
Sept 30	Resterende Communalbidrag fra forr Aar	226	4.	
	do for Vognleie & Afgivter fra f. Aar	6	60.	
	do „ Communalbidrag dette Aar	1553	29.	
	Contant Cassebeholdning	450	81.	2236 78.
	Rdlr.			2916 87.

Reykjavik d: 30te Septbr: 1862.

[signature]

fgt Kæmner.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Að Stiptamtið hafi samþykkt með úr-
skurði frá 7. þ.m. upphæð útsvars þess, er ekkj-
unni Guðrúnu Einarsdóttur á Miðbýli fyrir
þ. á. hefur verið gjört að greiða með 1r 48ß, það
gefst yður hérmeð til þóknanlegrar vitundar.

Skrifstofu bæjarfógeta í Reykjavík, 11. Oct. 1862.

A Thorsteinson

Til

Bæjarfulltrúanna

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Jeg hefi með brjefi Yðar af 29ᵈᵉ f.m. fengið ítrekun um það, að Magnús Þorkelsson á Grímstöðum hafi á síðastl. vori tekið upp mó nokkurn í Fossvogi þrátt fyrir brjef það, er Þjer hafið ritað mjer um það eptir þann 30. f.m.

Í þessu efni skal jeg ekki láta hjálíða að tilkynna, að jeg á síðastl. vori munnlega ljet M. Þorkelssyni í ljósi, að honum væri alveg fyrirmunað að taka upp mó á téðum stað, en þareð í það óefni var komið, að teknar voru upp í Fossvogi í fyrrasumar og jafnvel undanfarin ár stonkagrafir, sem eru mjög svo hættulegar fyrir skepnur, tjáði jeg M. Þorkelssyni frá, að frá minni hálfu að svo miklu leyti jeg kynni að eiga hlut að máli, væri ekki neitt því til fyrirstöðu að hann í ár með mótuppteku þar á sama stað skæri þessar stonkagrafir fram og var það skilyrði bundið að hann þó ei tæki upp meiri mó en til eigin brúkunar og alls ekki til að selja utansveitarmönnum, hverju hann staðfastlega lofaði, og væri mjer næsta kærkomið, að geta fengið að vita, hvort sögn sú, er bæjarfulltrúarnir hreyfa, að M. Þorkelsson hafi selt mó utansveitarmönnum, sje á rökum byggð eða ekki.

Það má nú að vísu svo vera enda þótt mjer findist ástæða til að útrýmt væri stonkagröfum í Fossvogi, að eptir kringumstæðunum hefði geta verið rjettara að þessu hefði öðruvísi verið komið í lag

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

en jeg hefi þann stutta tíma, sem jeg hefi hjer verið orðið
þess áskynja, að mjög mikil óregla bæði er og hefur verið
við höfð við alla mó upptekt, og það svo megn, að litlu sem
engu verður kippt í lag utan með allt öðru fyrirkomulagi
en nú er á sem stendur en tæplega nema því að eins, að
settir verði umsjónarmenn yfir mótaki bæjarins, sem
hafi vakandi auga á öllu er lítur að móupptekt, eink-
um að móskurðurinn fari fram með sem minnstu jarð-
raski

Þessu efni skal jeg einnig benda til þess að jeg hefi
við þó nokkurt eptirlit, sem verið hefir haft á móupptekt
í ár og tæplega minna en að undanförnu, komist eptir
því, að allmargir hafa borið fyrir sig einhverskonar
heimild eða útvísanir af mógröfum, af hverjum allar
hafa verið gjörðar munnlega, sumar að tilhlutan
bæjarfógeta og lögregluþjónanna og sumar af fyrri
ára einstökum bæjarfulltrúum, og nokkrar af þeim eru í stríð
hvor við aðra, svo að jeg hefi komist að raun um, að
það er á mörgum stöðum, að minnsta kosti í austur-
hluta mótaksins hjer í bænum, ómögulegt að út-
vísa móupptekt án þess það raski einhverskonar
fyrri útvísunum, sem hafa átt sjer stað, eða þá ein-
hverskonar brúkunarheimild, sem allmargir einnig
þykjast hafa, og sem þar sem slík óregla hefir við geng-
ist er betri en ekkert.

Mjer virðist að móskurður hjer í bænum
ekki geti fram farið í lagi nema því að eins, að út-
mæld sje svæði þar sem enn þá ekki er byrjað að
taka upp mó, og þar bönnuð öll mó upptekt nema
eptir útvísan þartilsettra umsjónarmanna og
tel jeg sjálfsagt, enda þótt hið gagnstæða sje full-
yrðt í brjefi bæjarfulltrúanna til mín, dags 29. f.m.
að það sje tilvinnandi að hafa slíkt eptirlit með

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

mótakinni fyrir heiman Öskjuhlíð, því þar er enn þá talsvert mótak óskert, jeg hefði næstum því fullgjört allt að 1/4 af því sem þar hefir verið skorið að undanförnu.

Loks læt jeg þess getið jafnframt því að jeg verð að álíta, að einna tilhlýðilegast sje, að samin sje reglugjörð um móskurð bæjarbúa eptirleiðis, í hverju tilliti jeg skal veita þá aðstoð, er í mínu valdi stendur, að jeg fyrir mitt leyti, ef ekki getur staðið við það sem komið er, ekki get sjeð mjer fært að höfða opinbert lögreglumál gegn M. Þorkelssyni á Grímsstöðum fyrir móupptekt í Fossvogi en helzt að álíta að höfða skuli gegn honum privat politirjettarmál af hendi bæjarstjórnarinnar. En sje nú svo að bæjarfulltrúarnir hallist að annari skoðun á því hvernig höfða skuli mál þetta, er jeg fyrir mitt leyti fús á því, ~~hvernig höfða skuli mál þetta~~ að borið sje undir ~~undir~~ álit stiptamtsins, hvort óheimil móupptekt M. Þorkelssonar skuli álítast af mjer sem opinbert lögreglumál, og leiðir það af sjálfu sjer að jeg skal grennslast ítarlega eptir því, bæði hvort M. Þorkelsson hafi efnt munnlegt loforð sitt við mig að vera með nýrri mógröf fram Stokkagrafir þær, er voru í Fossvogi og hvort hann hafi gengið á móti heiti sínu við mig að selja ekki mó til utanhjeraðsmanna

Skrifstofu bæjarfógeta í Reykjavík, 13 Sept. 1862.

A. Thorsteinson

Til

Bæjarfulltrúanna í Reykjavík.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Samkvæmt tilmælum í brèfi dags. 1. Marz þ. á. leyfi jeg mjer hjermeð fyrir hönd byggingarnefndarinnar að senda álit hennar um vegagjörð í Skuggahverfi og læt jeg þess getið, að ýmsar sjerlegar kringumstæður hafa tálmað afgreiðslu þessa málefnis fyrr en nú. —

/.

Skrifstofu bæjarfógeta í Reykjavík, 8. Júli 1862

AThorsteinson

Til

Bæjarfulltrúanna.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Útskript

af byggingarnefndarbók Reykjavíkurkaupstaðar.

Ár 1862 þann 4. Júli átti byggingarnefndin fund með sjer við hið svonefnda Skuggahverfi og voru mættir auk bæjarfógetans, Factor A. P. Wulff, Kl. Jónsson og E. Jónsson.

Byggingarnefndin tók til athuga og álita brjef bæjarfulltrúanna frá 3. Marts þ. á. sbr. fundargjörð um að ávísa vegarstæði í hinu svonefnda Skuggahverfi.

Eptir nokkurt umtal varð afráðið, að einna hentast mundi verða, að vegurinn yrði lagður í beinni línu, eptir sem hús Jóns Jónssonar á Ofanleyti og G. Jóhannessonar ráðar með millibili því, sem er á milli íbúðarhúss hans og smiðju, á milli hvorra húsa vegurinn á að ganga. Svo átti vegurinn að ganga í beinni línu austanvert við Nýjabæ og niður að hinum Klöpp að vestanverðu niður í Skuggavör. Byggingarnefndin tekur fram, að ef að þessi vegur ætti að leggjast að öllu leyti með hleðslu og uppfyllingu, þá mundi hann verða næsta kostn-

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

aðsvæmur í samanburði við þá nauðsyn, sem kann til hans að vera, með hæfilegu tilliti til þeirra bygg-inga, sem eru í Skuggahverfi, og mundi nægja, að vegurinn niðureptir frá húsi G. Jóhannessonar væri forsvaranlega ruddur og af hæfilegri breidd. Enn við þetta er að athuga, að pláss það, sem þarf til þessa vegar, er að nokkru leyti á lóðum, sem eru útmældar, og yrði þá eigendur lóðanna að afstanda pláss til vegarins, færa inn garða o. s. frv. Hvað þaramóti viðvíkur þeim hluta, sem gengur frá húsi G. Jóhannessonar í beinni línu eptir sem hlið hússins að austanverðu niður og uppá aðalveginn, þá er svoði það sem vegurinn kemur til að liggja á svo grýtt og illa fallið til veggjörðar, að ófært væri að leggja þar veg nema hlaðinn og uppfylltan, og er versta grjótbeltið, sem vegurinn gengur yfir hjerumbil 15 faðmar.

Byggingarnefndin að því leyti hún hlýtur að bera til atkvæða, hvort vegur þessi sje nauðsynlegur, hlýtur að leggja til, að hjer-umbil 5 álna breiður vegur hlaðinn og með uppfyllingu verði lagður frá aðalveginum og að húsi G. Jóhannessonar og að þessi vegur því að eins geti komið til rænna nota, að

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

færdir sje um gardar og vegur ruddur frá
húsi G. Jóhannessonar og að Skuggavöð, en
að framhalda veginum í þessa átt, álítur
byggingarnefndin ekki sjerlega ástæðu til,
að mæla fram með að gjört verði með sjer-
legum tilkostnaði af bæjarsjóði, því til slíks
kynni ~~nánast~~ jafnvel annarsstaðar að vera
enn brýnni nauðsyn. — Á hinn bóginn, að
því leyti hliðarvegur frá aðalveginum og
að húsi G. Jóhannessonar snertir, þá virðist
nefndinni, að nauðsyn beri til að þessi vega-
gjörð á kostnað bæjarsjóðsins, ef að bæjarstjórn-
in felst á, að hinn umrædda veg skuli leggja.

Því næst var farið til Jörgens Guð-
mundssonar í Steinhúsi, og eptir beiðni
hans endurnýjuð útmælingargjörð af 22.
Des. 1857 að því leyti hann ekki hefur umgirt
alla lóð sína innan hins lögboðna fresta
að austanverðu, og felst byggingarnefndin
þannig á, að hann haldi lóð þeirri er
honum var útmæld 22. Des. 1857 með sömu
ummerkjum og þá var mælt. —

Fundi slitið
A Thorsteinson
A. P. Wulff H. Jónsson E. Jónsson

Rett útskrifað staðfestir
Thorsteinson

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Extrakt af Reykjavik Kjöbstads Kæmner-Regnskab, for 2det Qvartal 1862.

1862	Indtægter	Rd	ß	Summa
April 1.	Kasse-Beholdning i Kontanter	82	69	
	Restancer fra forrige Aar	257	88.	
	Dto for Vognleie og Afgivter	6	72.	
				347. 37.
	Paalignede Bidrag & Tiende d. Aar	..	..	2668. 54.
Juni 30.	Indbetalt til Fattigvæsenet af Gudtrandur Gudnason	5	„ „	
	„ Leie af Bogtrykkeriets Have	2	„ „	
	„ af Kand. E. Magnusson. 5¾ maaneds Huusleie à 3rd	17	24.	
	„ Leie af Byens Vogne	1	60.	25 84.
			Rdlr:	3041 79.

1862	Udgivter	Rd	ß	Summa
	Udbetalt Lön til Gudmund Gissursson, Vægter	47.	48.	
	Politibjentenes Uniformering	10	„ „	57. 48.
	Smede Arbeide & Sneekastning ved Börneskolen	3	86.	
	Arbeidspenge ved Byens Gader	60	„ „	
	Diverse uvisse Udgivter	33	35.	
	Til Sprölternes Vedligeholdelse	33	24.	130 49.
Juni 30.	Restancer fra forr: Aar	245	23.	
	Dto for Vognleie & Afgivter fra f. Aar	6	60.	
	Dto for Communalt Bidrag dette Aar	2395	20	
	Kontant Beholdning	206	71.	2853 78.
			Rdlr:	3041 79.

Reykjavik d. 30te Juni 1862.

Chr. Zimsen

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Hjermeð læt jeg ekki hjálíða að gefa hinum heiðruðu bæjarfulltrúum til þóknanlegrar vitundar, að Sveini Ögmundssyni hjer í bænum og Sigríði Olafsdóttur frá Stöðlakoti er veitt sjálfsmennska hjer þetta yfirstandandi ár.

Skrifstofu bæjarfógeta í Reykjavík 10da Júni 1862

A Thorsteinson

Til

hinna heiðruðu bæjarfulltrúa.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Stiptamtmaðurinn yfir Íslandi hefir með bréfi frá 28. þ. m. tilkynnt mér bréf lögstjórn-ráðherrans, dags. 11. Jun. svohljóðandi:

„Hérmeð tilkynnist herra Stiptamtmanninum til þóknanlegs athuga og auglýsingar fyrir hlutaðeigandi, að lögstjórnin hefir samþykkt, að bakari Bernhöft haldi túni því, tilheyrandi Reykjavíkur bæ, er hann hefir fengið leigt þann 7. mai 1860, með þeim kjörum sem til eru tekin í uppboðsskilmálunum þeim, er fylgdu með þóknanlegu bréfi herra Amtmannsins frá 26. Apr. næstl.“

hvað hérmeð tilkynnist hinum heiðruðu bæjarfulltrúum. —

Skrifstofu bæjarfógeta í Reykjavík, 30. Júli 1862.

A. Thorsteinson

Til
Bæjarfulltrúanna

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Hérmeð leyfi eg mér að leita þess við hina heiðruðu bæarstjórn, að fá keyptann afgáng þann af grjóti, sem varð af rennunni, er lögð var með íbúðarhúsi mínu um daginn, og sem bænum tilheyrir, ef það væri með því verði, sem eg þættist geta aðgengið.

Reykjavík 23. júli 1862.

Jens Sigurðsson

Til
bæarstjórnar Reykjavíkur kaupstaðar

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Stiptamtmaðurinn yfir Íslandi hefir hinn 18. þ. m. tilkynnt mjer brjef lögstjórnarinnar frá 31. f. m. svohljóðandi:

„Með þóknanlegu brjefi frá 9. April þ. á. hefur Herra Amtmaðurinn sent hingað bænarskjal frá bæjarstjórninni í Reykjavík, hvar í farið er framá, að tjeðri sveit (: Commune) megi af ríkis-sjóðnum veitast 1600 rd. lán til tilhögunar og fullnustugjörðar á húsi því, er hinum nýja barnaskóla í Reykjavík hefur verið gefið, - gegn því, (að) lán þetta endurborgist með 5-6 af hundraði árlega, eða, ef lánið ekki getur veitzt án vaxta

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

að það þá megi veitast með þeim kostum að ávaxtast og endurborgast með 6 af hundraði árlega, þartil málefnið getur orðið borið fram fyrir ríkisdeginum og af honum verður álvarðað, hvort lánið geti veitzt vaxtalaust.

Útaf þessu tilkynnist yður hjer-með þjenustusamlega til þóknanlegrar athugunar og auglýsingar fyrir hlutaðeigendum, að, að svo miklu leyti bænarskjalið fer framá, að hið sveit af ríkissjóðnum fái lán nokkurt, þá getur það ekki veitzt, en stjórnin samþykkir þarámóti eptir kringumstæðunum, að sveitin annarsstaðar, hvar sem hún kann að

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

geta fengið það, tekið lán með þessari upphæð með þeim kostum, að það ávaxtist og endurborgist með þeim að framan tilgreindu skilmálum".

Og læt jeg ekki hjálíða að gefa hinum heiðruðu bæjarfulltrúum þetta til vitundar.

Skrifstofu bæjarfógeta í Reykjavík, 19. Juni 1862.

Thorsteinson

Til

Bæjarfulltrúanna í Reykjavík.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

S

Stiptamtmaðurinn yfir Íslandi hefir hinn 17. þ. m. skrifað mjer þannig:

„Lögstjórnin hefir þann 10. f. m. skrifað mjer þannig:"

„„Í tilefni af því með herra Stiptamtmannsins þóknanlega áliti hingað innsenda bænarskjali frá 7. Marts þ. á., hvar í bæjarstjórnin í Reykjavík fer fram á að fá myndugleika til að taka 400 rd lán af hafnarsjóði bæjarins til þess að endurbæta og fullkomna slökkvitól bæjarins, – gefst yður hjer með til þóknanlegrar vitundar og auglýsingar fyrir hlutaðeigendum, að lögstjórnin leyfir, ef hafnarnefndin er því ekki mótfallin, að nefnd bæjarstjórn fái þetta 400 rd lán gegn því að það ávaxtist með 4% og endurborgist árlega á hin næstu 12 ár.""

„og læt jeg ekki dragast, að gefa yður þetta til þóknanlegrar vitundar og birtingar fyrir öllum –

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

hlutaðeigendum". –

Þetta tilkynnist hjer með hinum heiðruðu bæjar-
fulltrúum. –

Skrifstofu bæjarfógeta í Reykjavík, 18. Juni 1862

Thorstensen

Til

hinna heiðruðu bæjarfulltrúa.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

bæjar

1862

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Útlegging

af bréfi lögstjórnar til Stiftamtmannsins dags. 11. þ. m.

Í tilefni þess er herra Stiftamtmadurinn sídast med med bréfi dags. 16 Marts þ. á. hefir lagt fyrir lögstjórnina til úrskurdar, um þad hvernig framvegis skuli greida organistanum vid Reykjavíkur dómkyrkju vidbót þá í laununum, sem bædi í fyrra og í þessu ári hefir verid veitt honum af þeim tveimur sveitarfélögum sem heyra undir Reykjavíkur sókn, verdur til þóknanlegrar athugunar og frekari auglýsingar fyrir hlutadeigendum ad skýra frá, ad lögstjórninni ekki sýnist fært ad koma því framm, ad launabót sú er um rædir sé greidd af fé dómkyrkjunnar eda ríkissjódnum samt enfremur, ad þareð bæarstjórn Reykjavíkur hefir skorast undan framvegis ad standa straum af þessum kostnadi eptir kringumstædunum, þá sé ekki nægilegt tilefni til þess ad leggja samþykki á ákvördun þá er bæarstjórnin hefir fallist á þann 29 Nov. 1860, samkvæmt hverri launabótin ~~undir~~ med vissum tilteknum skilyrdum átti ad greidast af bæarsjódnum í sameiningu med sókn þeirri utanbæar, er heyrir undir kyrkjuna.

Rétta útleggingu stadfestir

Thorsteinson

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Frá Stiptamtinu hefi eg medtekid bréf dagsett 7 þ.m.
á þessa leid
Tómthúsmadur Jón Jónsson á Melshúsum hefir í bréfi
til Amtsins borid sig upp undan því, ad honum
hefdi verid gjört ad greida, auk lódargjaldi af tómthúsi
því, sem hann býr í 1 rd til bæarsjódsins, einnig
fyrrverandi eiganda tómthússins hafdi gengist undir
ad borga fyrir vidauka sem hann hafdi bedid um
og fengid vid lódina eptir útvísan bæarstjórnar-
-innar. Útaf þessu vildid þér Herra bæarfógeti
þóknanlega tilkynna tédum Jóni Jónssyni ad
Amtid hljóti ad vera bæarstjórninni samdóma í
því, ad hann, sem med kaupunum á bænum hefdi
gengid inní skyldur og réttindi hlutadeigandi seljanda
og þannig einnig tekid ad sér ad borga það gjald
af lódinni, sem seljandi hafdi undirgengist, og
lofad ad borga, og sem ekki var bundid vid sel-
-jandans eignarhald, heldur hvíldi á eigninni, sé
skyldur ad borga það 1 rd lódargjald sem hér
rædir um, ásamt lódargjaldi eptir sjálfum
bænum samkvæmt opnu bréfi 26 Sept. 1860
en þó þannig, ad það samanlagda lódargjald ekki
fari framúr því med tédu lagabodi ákvedna

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

heitu bóðargjaldi eða 16 ál. árlega. Þetta bið eg yður, Herra bæarfógeti, þóknanlega að tilkynna nefndum Jóni Jónssyni

Umleið og eg tilkynni yður bréf þetta verð eg að láta þess getið að þessi úrskurður Amtsins mun eiga að úrskurði bæarstjórnarinnar 27 febr. þ.á. um sama málefni, og að Stiptamtið áðuren það hefir breytt þessum úrskurði, ekki hefir látið hlutaðeigandi bera sig uppi með því að senda bæarstjórninni kæruskjalið til Stiptamtsins; svo hún gæti þarum sagt álit sitt samkvæmt reglugjörð 24 Nov. 1846 gr. 21. sbr. ráð-herrabréf af 24 febr. þ.á. um bæargjald prentara E. Þórðarsonar. Sjálfu aðalefninu í úrskurði þessum mun eg ei að svokomnu kreyfa, enda þótt þarvið sé ýmislegt að athuga, fyrrenn mér hefir gefist kostur á að bera undir álit fulltrúanna hvört ei skuli bera undir úrskurð hlutaðeigandi stjórnarherrans þá skoðun sem Stiptamtið í þessari sök hefir látið í ljósi

Skrifstofu bæarfógeta í Reykjavík 17 maí 1862

A Thorsteinson

Til

Bæarfulltrúanna

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

bið
nað

láta
íga
sama
eyti
bera
rikjalið
ið rétt
ir ráð
fara
lund.
ótt
i
nna
eli
herran.

62.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Til

Bæjarfulltrúanna

í Reykjavík

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Stiptamtmaðurinn yfir Íslandi hefir hinn 12 þ. m. skrifað mjer þannig:

„Hvernig hlutaðeigandi stjórnarráð hefir svarað beiðni Reykjavíkurbæjarstjórnar um að fá styrk úr Thorkillii sjóði handa barnaskóla í Reykjavík, það leyfi jeg mjer herra bæjarfógeti að gefa yður til þóknanlegrar vitundar með því að senda yður viðlagða „Copie" afskript af brjefi Kirkju og kennslumálefna ráðgjafans frá 13. febr. seinastliðinn."

Hvað jeg ekki undanfelli að tilkynna hinum heiðruðu bæjarfulltrúum um leið og jeg læt hjer með fylgja afskript af áðurnefndu brjefi Kirkju og kennslumálefna ráðgjafans.

Skrifstofu bæjarfógeta í Reykjavík, 15 mai 1862

A Thorsteinson

Til

Bæjarfulltrúanna

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Afskrift

af Kirke og Undervisningsministeriets Skrivelse af 13. Febr. 1862.

+ + +

Det med Herr Stiftamtmandens og Deres Höiærværdigheds behagelige Betænkning af 14. Nov. f. A. hertil indkommet, af vedkommende Byfogeds Erklæring ledsaget Andragende fra Borgerrepræsentanterne for Reykjavik Kjöbstad, næst at udtale Ønsker om, at de i dette Ministeriums Skrivelse af 23. August 1851 tagne Bestemmelser om Anvendelsen af Thorkillii Legats Midler maatte blive tilbagekaldte, anholdt om, at Reykjavik Commune maatte tillægges en forholdsmæssig Andeel af Legatets Renter til Bestridelse af Udgifterne ved den Börneskole, som skal oprettes i bemeldte Kjöbstad i Henhold til Lov 12. Dec. 1860. Saavel Borgerrepræsentanterne som Byfogden ere i denne Henseende gaaede udfra, at Reykjavik Commune har retligt Krav paa at deltage paa den ommeldte Maade i Legatets Renter, da Byen udgjör en Deel af det gamle Kjalarnes-Thing til Fordeel for hvilket Legatet er stiftet, og de have derfor søgt at vise, at de Bestemmelser, der ere tagne om Legatets Anvendelse i Ministeriets foranførte Skrivelse af 23. Aug. 1851 og som efter Deres Forestilling, skulde gaae ud paa, at der med Hjelp af Legatets Midler, naar disse havde opnaaet en Størrelse af 20,000 Rd., skulde oprettes

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

at Landvæsens Institut for bemeldte Distrikt, ikke
kunde være forbindende for Communen, da Mini-
steriet ikke paa egen Haand kan forandre Testamen-
tets fundatsmæssige Formaal og at det ikke
kan drages i Tvivl, at Oprettelsen af et Land-
væsensinstitut baade ligger udenfor Testa-
mentets Ord og Testatores utvivlsomme Hen-
sigt, at Legatet skulde anvendes til de aller-
mest trængende og fattigste Børns christelige
Opdragelse i Kjalarnes Thing. — I Forbindelse
hermed har Communalbestyrelsen bemerket,
at Oprettelsen af et Landvæsensinstitut maa
ansees for lidet hensigtsmæssig, naar hensees
til Beskaffenheden af det Distrikt for hvilket
Legatet er stiftet, samt at Byen Reykjavik
ikke paa nogen hensigtsmæssigere ~~Maade~~ eller
med Testatores Villie mere overeensstemmende
Maade vilde kunne komme til at nyde Godt af
dette Legat, end ved, som ansøgt, at tilstaaes
et forholdsmæssigt Pengebidrag til Hjelp
med Børneskolens Oprettelse og Vedlige-
holdelse, uden hvilket Byen ikke vil være istand
til at bestride Udgifterne til den nævnte
Børneskole.

Foranlediget heraf skulde man til behage-
lig Efterretning og videre Bekjendtgjørelse

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

for Communalbestyrelsen skriftlig meddelte, at da
Legatets Renter efter Testators Villie skulde
anvendes til <u>fattige Börns christelige Opdragelse</u>
i Kjalarnes Thing, er det allerede heraf en ligefrem
Fölge, at der ikke kan være Spörgsmaal om at tilstaae
Börneskolen i Reykjavik eller hvad der falder sam-
men hermed Reykjavik <u>Communen</u> som saadan,
noget Penge-bidrag af Legatets Midler. – Det
maa selvfölgelig være Communens egen Sag at
tilveiebringe de til Börneskolens Opretholdelse
og vedligeholdelse fornödne Midler, og den Om-
stændighed at Reykjavik Kjöbstad tidligere
har udgjort en Deel af det gamle Kjalarnes Thing
medförer naturligviis ikke noget andet Resultat,
end at fattige Börn fra denne Kjöbstad have
samme Adgang til at nyde Godt af Legatet,
som fattige Börn fra den övrige Deel af det tid-
ligere saakaldte Kjalarnes Thing.

Det kan dernæst ikke indrömmes, at den An-
vendelse af Legatets Midler, der er bifaldet
ved Ministeriets forannævnte Resolution af 23.
Aug 1851 staaer i Strid med Testamentets Ord
eller Hensigt og man bör i denne Henseende gaae
ud fra, at denne Anvendelse som Herr Stiftamtman-
den og Deres Höiærværdighed <u>dog</u> synes at have
ikke vilde være bleven fremsat, hvis man havde

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

gjort sig det klart, hvad det egentlig er, der er
bestemt i denne Resolution. Det er nemlig
en Vildfarelse, naar Ministeriet antages at
have bifaldet Oprettelsen af et sædvanligt
Landvæsens Institut for Legatets Midler,
thi vel findes dette Udtryk benyttet i oft-
nævnte Skrivelse men af samme fremgaaer*
det aldeles tydeligt, at Meningen ikke har været
hverken at belægge et saadant Institut som
Communalbestyrelsen har havt for Øje, men deri-
mod en Stiftelse i Lighed med de saakaldte
Fellenbergske Institutter, hvori Børn fra den Egn
for hvilket Legatet er bestemt blive opdragne
fornemmelig med Hensyn til at danne Dem til
forstandige og dygtige Landbrugere. – Dette frem-
gaaer ikke blot af Skrivelsens egentl. Indhold men
isærdeleshed klart deraf, at Resolutionen ikkun
indeholder en Billigelse af de fra Legatets Be-
styrelse indkomne Forslag om Anvendelsen af
Legatets Midler og disse Forslag gik netop ud
paa Oprettelsen af en saadan Stiftelse, jfr. Stift-
amtmand Bardenfleths Skrivelse til det Konge-
lige danske Cancelli af 5. Dec. 1840, Stiftamtmand
Rosenørns Skrivelse til Legatets daværende
Medbestyrer, Biskoppen over Sjællands Stift
af 12. Jan. 1848, samt Stiftsøvrighedens Skrivelse
til dette Ministerium af 20. Febr 1851. At nu

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Oprettelsen af en saadan Stiftelse vilde være i Strid
med Testamentets Ord og Hensigt kan ingen-
lunde erkjendes. Forskjellen mellem samme og
et Landvæsens Institut i Ordets egentlige
Betydning er nemlig meget væsentlig; thi
medens der i et almindeligt Landvæsens Insti-
tut ikkun modtages unge Mennesker, hvis
Opdragelse iövrigt er tilendebragt, for imod
Betaling at uddanne dem for Landvæsenet, nem-
lig i at forædle Landbrug og hvad dermed staaer
i Forbindelse, var den af Ministeriet appro-
berede Stiftelse væsentligst ~~xx~~ at betragte,
som en Opdragelsesanstalt, idet den nemlig
forudsatte, at Eleverne bleve optagne i samme
inden de endnu vare Börn samt at de
skulde forlade Stiftelsen ved Confirmations-
alderen, ligesom at de ogsaa, saalænge de vare
paa Stiftelsen, skulde have den fornödne Under-
viisning i Religion og almindelige Elemen-
tair Kundskaber, hvorhos der dog ved Siden
heraf skulde sörges for, at de kunde lære de
Arbeider, som höre til det islandske Land-
brug, men uden at dermed skulde forbindes
nogen theoretisk Uddannelse. Men hertil
föies, at disse Börn, saalænge de vare paa Stif-
telsen, skulde nyde fornödent Ophold med Huus-
ly, Klæder og Föde til Renlighed og Tarvelighed

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

indtil de selv kunne erhverve sig Hjelp hos Andre, da synes en saadan Indretning netop at svare til Testators Hensigt og at være i fuldstændig Overeensstemmelse med Testators Ord.—

Det maa imidlertid erkjendes, at forat et saadant Institut kan stifte den tilsigtede Nytte, er det en nødvendig Betingelse, at der haves en med særegne Evner udrustet Mand til at overtage sammes Ledelse. Hvis man ikke kan erholde en saadan, har man Erfaringens Vidnesbyrd for, at der er overveiende Sandsynlighed for, at saadanne Stiftelser snarere ere til Skade end til Gavn for de Børn, der optages i samme og maa det nu indrømmes, at det er meget vanskeligt at gjøre et heldigt Valg i saa Henseende, især naar man ikke har store Midler at raade over end i nærværende Tilfælde, turde det fortjene en nærmere Overveielse, om der ikke maatte være Anledning til, at søge at opnaae Testators Hensigt paa en anden til de forandrede Forhold i Island svarende Maade.— Naar man saaledes vilde opgive Planen om Oprettelsen af en egentlig Opdragelsesanstalt turde man maaske komme Testators Tanke nærmest

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

med at anvende Legatets Renter til at anbringe saadanne Børn, som ifølge Testamentet kunne nyde Godt af samme hos christelige og retskafne Familier, hos hvilke de kunde erholde en fornuftig og nyttig Opdragelse og forsvarlig Underholdning i Overeensstemmelse med Testamentets Bestemmelser, indtil de selv kunne erhverve dem Ophold hos Andre. – Man maatte da fortrinsviis af de fattigste Børn i det forrige Kjalarnes Thing tage saadanne, som have mistet eller ere forladte af deres Forældre eller andre Forsørgere, og dernæst saadanne Børn, som ikke hos deres Forældre eller andre Forsørgere kunne nyde en christelig Opdragelse men blive forsømte og lide Nød, dog selvfølgelig med Forældrenes Samtykke, forsaavidt Forholdene ikke ere saadanne, at Øvrigheden efter Lovgivningens almindelige Regler er berettiget til at tage Børnene fra Forældrene, ligesom man ogsaa, naar Omstændighederne tillade det, burde søge at faae disse Børn anbragte paa saadanne Steder at de tillige kunde søge Børneskolen i Reykjavik naar ~~saadanne~~ samme træder i Virksomhed.

in fidem copiæ

A Thorsteinson

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Fátækrastjórnin hefir til þess að innkalla útistandandi
skuld fyrir þegið framfæri hjá Simoni Sveinssyni
í Móhúsum, orðið að afráða sem kvamt umboði
sin Símon Sveinsson þessutan hefir gefið, að selja
bæ hans Móhús ásamt tilheyrandi tún bletti
fyrir kaupverð sem boðist hefir og sem að upp-
boðinu til þykir viðunanlegt.

Kaupandinn sem boðist hefir vill ei ganga að
þeim kostum að kaupa túnblett með mýrar
parti sem bænum fylgir fyrir 280rd nema
því að eins að skilmálum þeim með hvörjum
Simoni er útbluteður blettur þessi í af-
sali eða hemuldarskjali frá bæarfulltrúunum
þann 8 Sept. 1848, verði þannig breytt
að hann (kaupandinn;) með leigulaus af-
not blettsins ekki verði bundinn við það
hvört að Símon Sveinsson eða kona hans lifi
heldur að samþykki bæarstjórnarinnar mætti
veitast til þess að hinn nýi kaupandi
mætti á sama hátt og Símon og kona hans
halda lóðarblettinum leigulaust í 25 ár
frá 8 Sept. 1848 að reikna.

Vér veljum skjöla þessu til samþykktar
jafnframt og að vér verðum að mæla framm
með því, þareð fátækrasjóðnum ávinnist við
það nokkur hagur, en á hinn bóginn fremur

lítil útlit fyrir, að fátækrasjóðurinn annars geti átt eignina sér í hag, og á hinn bóginn er, einkum með tilliti til þess að kona Símonar er enn, miðaldra, lítil líkindi til að bæjarsjóðnum geti áunnist vissari eða verulegri hagur, með að láta við sömu kosti standa og þá sem Símon og kona hans nú eru aðnjótandi að

Fátækrastjórn Reykjavíkur 14 maí 1862

O. Pálsson. A. Thorstensen C. O. Robb Jón Þórðarson

(: Meðfylgjandi útskrift óskast aptursend. :)

Til

Bæjarfulltrúanna

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur